

Повна назва дисципліни: Історія зарубіжної літератури (XXст.)

Статус: вибіркова дисципліна циклу професійної та практичної підготовки

Мета: дослідження розвитку красного письменства XX ст. – початку ХХІст., а також його основних жанрово-стильових домінант в контексті основних світових літературних та між мистецьких тенденцій.

Обсяг, методики, і технології викладання дисципліни:

Тематичний план дисципліни «Історія зарубіжної літератури(XXст.)» складається з двох змістових модулів, які логічно пов'язують кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи навчання:

1) лекційні заняття, на яких викладається теоретичний матеріал, наводяться практичні приклади; заняття проводяться з використанням технічних та програмних засобів;

2) семінарські, що передбачають вироблення теоретичних знань та практичних вмінь та та навичок щодо аналізу та інтерпретації л-них творів.

3) консультації, які проводяться з метою допомоги студентам у виконанні їх індивідуальних завдань та роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання

Курс передбачає застосування *словесних методів навчання*: проблемно-пошукові лекції, мультимедійні лекції, проблемні й евристичні бесіди, розповідь; методи комплексного аналізу літературно-художніх явищ, навчальної аналогії. *Практичні методи навчання*: виконання індивідуальних творчих завдань, написання аналітичного есе, укладання словника термінів дисципліни.

Використовуються також *наочні методи*, передусім, використання демонстрації та мультимедійної презентації (аналітично-рецептивне дослідження постаті автора та аналіз твору в річищі певної методології (герменевтичної, феноменологічної тощо).

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Аудиторні		с.р.	інд
		л	п		
Х триместр					
Змістовий модуль І. Особливості літературного процесу першої половини XX ст. Модернізм. Авангардизм. Естетичні програми і творчі пошуки в літературі першої половини XX ст.					
<i>Тема 1.</i> Модернізм як художньо-естетичне явище культури ХХ століття.	2	2	-	2	-
<i>Тема 2.</i> Поетичне новаторство першої половини XX століття.	2	-	2	4	-

<i>Тема 3.</i> Поетика британського модерністського роману.	2	2	-	2	-
<i>Тема 4.</i> Т. С. Еліот як культовий поет ХХ століття. Концепція творчості та її втілення у «Любовній пісні сера Альфреда Пруфрока» та в поемі «Безплідна земля».	2	-	2	2	-
<i>Тема 5.</i> Своєрідність жанру антиутопії в англійській літературі першої половини ХХ століття.	2	2	-	2	-
<i>Тема 6.</i> Організація часопростору у романі М. Пруста «У пошуках втраченого часу»	2	-	2	-	-

Міфопоетика модерністського роману.

<i>Тема 7.</i> Німецький інтелектуальний роман.	2	2	-	3	-
<i>Тема 8.</i> Міф як засіб моделювання світу у літературі. Техніка «потoku свідомості» у романі Дж. Джойса «Улісс» (Епізоди 1-4, 14, 18).	2	-	2	2	-
<i>Тема 9.</i> Міфопоетика австрійської літератури.	2	2	-	2	-
<i>Тема 10.</i> Інтелектуальний роман» як новий вид сучасної філософської прози. Роман Т. Манна «Доктор Фаустус».	2	-	2	2	2

Поетика модернізму у літературі США

<i>Тема 11.</i> Література США: «новий» американський роман у контексті модернізму.	2	2	-	3	-
<i>Тема 12.</i> В.Фолкнер як представник американського Півдня (поліфонічний роман В.Фолкнера «Шал і лютть»).	2	-	2	2	-
<i>Тема 13.</i> Модерністські тенденції драми в першій половині ХХ століття	2	2	-	2	-

Екзистенціалізм у французькій літературі

Тема 14. Екзистенціалізм у романах Альбера Камю «Сторонній» та Ж. П. Сартра «Нудота».	2	-	2	2	-
УСЬОГО ГОДИН за X триместр	51	14	12	27	тематична атестація

XI триместр

Змістовий модуль 2 Особливості літературного процесу другої половини XX ст.

Постмодернізм як мистецьке явище.

Постмодернізм як літературно-художній феномен. Екзистенціалізм в англійській та американській літературі другої половини XX ст.					
Тема 1. Літературний процес другої половини XX століття: світоглядні та художні орієнтири.	2	2	-	2	-
Тема 2. Тема мистецтва в романі Айріс Мердок «Чорний принц».	2	-	2	2	-
Тема 3. Література Великобританії. Інтелектуальні романи В. Голдінга, А. Апдайка.	2	2	-	2	-
Тема 4. Притча та історичний роман. Модифікації жанру. В. Голдінг «Шпиль». Е. Доктороу «Регтайм».	2	-	2	2	-
Французька література після 1945 року					
Тема 5. «Французький «новий роман» 1950-1960-х рр. як відповідь на «вичерпаність» традиційних художніх форм (Ален Роб-Грійє, Н. Саррот, М. Бютор). Антидрама: принципи створення (С. Беккет, Е. Іонеско, Г. Пінтер, Е. Олбі).	2	2	-	2	-
Тема 6. Міфопоетика М. Турньє. Його роман «П'ятниця або Лімби Тихого океану».	2	-	2	-	-

Метаморфози «американської мрії»: література США другої половини XX століття. Література Латинської Америки.					
Тема 7. Нонконформістські настрої в літературі (Дж. Селінджер, Дж. Керуак, А. Гінзберг).	2	2	-	2	-
Тема 8. Новий латино-американський роман. Ж. Амаду, А. Карпентьєр, К. Фуентес, Х. Л. Борхес, М. Астуріас, Г. Г. Маркес, Х. Кортасар. «Магічний реалізм».	2	2	-	2	-

<i>Тема 9.</i> Творчість Х.Л.Борхеса як одного з вчителів постмодернізму. Магічний реалізм в романі Г.Г.Маркеса «Сто років самотності».	2	-	2	2	-
Німецькомовні літератури другої половини ХХ століття. Література Італії та Польщі.					
<i>Тема 10.</i> Постмодерністські тенденції у німецькомовних літературах. (Г.Грасс, П.Грандке, П.Зюскінд, Е.Єлінек).	2	2	-	2	-
<i>Тема 11.</i> Постмодерний роман У.Еко «Ім'я троянди». Роль читача у романі І.Кальвіно «Коли однією зимовою ніччю подорожній...».	2	-	2	2	-
<i>Тема 12.</i> Поетичний світ Віслави Шимборської.	2	2	-	2	-
УСЬОГО ГОДИН за XI триместр	54	12	12	28	
УСЬОГО ГОДИН	105	26	24	55	Іспит

Знання та навички: студенти повинні знати:

- сюжети творів світової літератури, їхню творчу історію, систему головних і другорядних дійових осіб;
- основні факти історії (написання) творів, факти біографій письменників, а також головні історичні і культурні події, що визначили своєрідність духовної атмосфери кожного з етапів розвитку світової літератури у ХХ столітті;
- визначення термінів, необхідних для адекватного критичного опису явищ історії літератури кожного із зазначених періодів.

вміти :

- аналізувати своєрідність стилю, жанру, композиції окремих творів, характеризувати їхні головні дійові особи;
- аналізувати основні закономірності літературного процесу ХХ століття – початку ХХІст.;
- порівнювати літературні явища всередині окремої епохи, а також різних епох і культур;
- бачити зв'язок зарубіжної та української літератур як на рівні прямих контактів, так і на типологічному рівні;
- аналізувати традицію “вічних образів” у різні епохи світової та української літератури;
- оформлювати свої думки у вигляді наукових рефератів, есе з поступовим переходом до оригінальних наукових праць малих форм (стаття, доповідь).

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): на вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредитів ECTS.

Види робіт:Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання індивідуальних завдань; виконання самостійних письмових аудиторних робіт; усні відповіді на семінарських заняттях; іспит.

Протягом триместру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, перевірки самостійних робіт, надання відповідей біля дошки, перевірки виконаних творчо-пошукових завдань. **Підсумковий контроль** з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в 11 триместрі, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Методи контролю й самоконтролю навчальної діяльності: 1. Усні, письмові. 2. Фронтальні, групові, індивідуальні. 3. Підсумкові, поточні. 4. Із технічними засобами і без них. 5. Програмовані, непрограмовані.

Під час семінарських занять здійснюється усне й письмове (у формі тестів, проблемних завдань) опитування, заслуховуються підготовлені студентами повідомлення, доповіді, реферати, написання есе.

Підсумкова форма контролю – іспит.

Рейтингове оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота															Іспит	Сума
ЗМІ			ЗМ ІІ													
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МКР за X-XI тр.	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	20		

Види робіт:

До кожного семінару студент зобов'язаний підготувати конспект визначення ключових понять (створюється студентом самостійно на основі літературознавчих словників).

Аналітичне есе (4-7 сторінок) на задану тему за одним з творів. Темі есе будуть надані наприкінці триместру (у Вас буде 2 тижні на їх виконання). Воно не повинно містити ані біографію письменника, ані характеристику його творчого шляху, але має сконцентруватися на певній проблемі і представляти результати Вашого власного аналізу тексту.

Самостійна творча робота (тематика подана нижче) включає дослідження різних концептів модернізму, постмодернізму у творах, наприклад «Міфологізм у романі Дж. Джойса «Улісс» (засоби створення міфологічних паралелей на прикладі епізоду «Нестор»).

Термін виконання роботи- 2 тижні. Обсяг – 4-7 сторінки друкованого тексту А-4, 29 рядків на сторінці, шрифт, кегль 14. Самостійні роботи оцінюються «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Презентація виконується в комп'ютерній програмі PowerPoint і передбачає ілюстрований виклад певного фрагменту матеріалу. Презентація включає в себе аналітично-рецептивне дослідження постаті автора та аналіз твору в річищі певної методології (герменевтичної, феноменологічної тощо).

Укладання словника

Словник-мінімум укладається в довільній формі, з вказівкою на джерело.

Викладач:

Косарева Галина Сергіївна, кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. кафедри української філології, теорії та історії літератури ЧНУ ім. Петра Могили. Стаж педагогічної діяльності – 17 років. Кількість виданих наукових праць – понад 25. У 2010 р. - захист дисертації на

здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 – українська література на тему: «Художня рецепція давньоукраїнських літературних пам'яток у творчості Валерія Шевчука» в Одеському національному університеті ім. І.І. Мечникова.

Сфера наукових інтересів: медієвістика, сучасна українська література, компаративні студії, інтермедіальний дискурс.